

מתאחדים בהלכה

תוכנית הלימודים החדשה בהלכה לכיתות ד'-ח'

הרציונל

***הערה:** מסמך זה הוא נוסף לרציונל, למטרות ולמיומנויות הלמידה הכתובים בתוכנית הלימודים הקיימת בהלכה.

בשנת תשע"ה פרסמנו את תוכנית הלימודים בהלכה. התוכנית נבנתה לפי מתווה משרד החינוך עם הדגשים והרחבות של בתי הספר של הרשת. בהמשך הוצאנו פירוט של תכנים הנלמדים בכל אחד מחודשי השנה לכלל הכיתות.

סביב תוכנית זאת נבנו חומרי למידה: הספר הלכות והליכות, ערכת מטיילים בשבילי ההלכה לכיתות ד-ו, וכן ספרי לימוד וחומרי עזר לכיתות א-ג.

הציר המארגן של התוכנית הוא לפי התפתחות הלמידה בכל כיתה. יש נושאים ספירליים החוזרים בכל השנים; כל כיתה מקבלת מיקוד שונה של הנושאים. ויש נושאים הנלמדים בשני שנתונים וכד'. במקביל הוספנו חומרי עזר ומבחני הערכה בהתאם לנושאי הלימוד.

במהלך השנים עקבנו אחר הטמעת התוכנית בבתי הספר, ויצרנו שיח עם בתי ספר שונים בנושא. החלטנו לתכנן בצורה שונה את מיתווה התוכנית כדי להוביל מהלך חדשני של העצמת לימודי ההלכה. התוכנית החדשה בהלכה מותאמת לכיתות ד-ח. כל בית הספר לומד בכל שנה 2 נושאי לימוד **אחידים** מלבד נושאי המועדים. כך שכל בית הספר מדבר בשפה אחידה בהלכה. במקביל הרשת תפתח מעטפת חומרי עזר והדרכה והערכה בהתאמה לתוכנית.

יעדי התכנית החדשה

יצירת אווירה בית ספרית וגיוס מוטיבציה סביב נושאי לימוד משותפים בהלכה

כדי להעצים את לימודי ההלכה יש ליצור אווירה בית ספרית.

כאשר כל בית הספר לומד נושא זהה ניתן לשתף במערכי לימוד, לשדרג את הלמידה באמצעות סביבות למידה במסדרונות בית הספר, לעשות ימי שיא משותפים או הפעלות משותפות. ניתן אף לארגן קבוצות לימוד רב גילאיות ללמידה חוויתית ושיתופית. דרך הלמידה תהיה חדשנית.

יצירת מסגרות שונות ללימוד הנושאים

אחת המטרות המרכזיות בלימוד הלכה הוא שהתלמיד יאהב ללמוד הלכה והחיבור שלו לקיום ההלכה יהיה מתוך הנעה פנימית. לכן חשוב שהלמידה תהיה רלוונטית משמעותית חוייתית ודיפרנציאלית. למידה פעילה מגוונת המפתחת מיומנויות וחשיבה מסדר גבוה, ומאפשרת בחירה כמו: משחק/ יצירה/ מחשב / דרמה וכד'.

גישת שביל"ם - מקצועי-מעניין-משמעותי

כדי להשיג את היעדים פיתחנו את גישת שביל"ם
הלכה זוהי הליכה, איך נלך בדרך ההלכה ומה ניקח לדרך ומה הדרך?
שביל"ם הם ראשי תיבות של מרכיבי הגישה ללימוד מעמיק וחוייתי של הלכה:
שאלה/דילמה
בירור הלכה - הבנת גדרי הלכה, והמחשתה.
יצירה/תיות
למעשה - עיקרון או ערך, יישום ההלכה
מבנה / **מ**ושגים / **מ**קור

למידה מעמיקה- מקצועי

בגישת שבילים ניתן מענה ללימוד מקצועי של ההלכה- אתגר והבנה של השפה ההלכתית, עקרונות ההלכה וטעמיה לצד ידע ובקאות בהתאם לששת ההישגים הנדרשים בהלכה:

הישג 1: יסודות תורה שבעל פה - מקורות ההלכה

הישג 2: מושגים - מושגי תוכן ובסיס.

הישג 3: לשון חכמים

הישג 4: מבנה

הישג 5: הבנה ויישום

הישג 6: ערכים

להעמקה בהבנת משמעות ההישגים בהלכה, ומה מצופה בכל שכבת גיל- ראו [מסמך הישגים](#).

מעניין ומשמעותי - הנאה והנעה בלימוד

גישת **שבילי"ם** מתייחסת לא רק לתוכן אלא גם לאופן. השיעור צריך לעורר עניין יצירתי וחדשני ולחבר את התלמיד מבחינה ערכית לתכניו.

צועדים בשבילי ההלכה - חומרי לימוד

כדי לענות על הצרכים בהוראה מיטבית בהלכה פיתחנו פעילויות לשיעורי ההלכה. הן בנויות בקונספט של דרך וטיול המעורר אסוציאציה של חוויה והנאה.

להלן מרכיבי השיעור:

נקודת זינוק - כרטיס כניסה -

פעילות לפתיחת הנושא

תצפית - לימוד מקיף של ההלכות

פעילות מגוונת ללימוד כללי של ההלכות

מרכז מבקרים - עיון בהלכה

כרטיס ההלכה - התמקדות בכמה הלכות באמצעות סרטון או מצגת אינטראקטיבית

אז מה בתרמי"ל שלי? - פעילות לסיום נושא או יחידת לימוד

חומרי הלימוד נמצאים באתר המלווה של התוכנית.

הערכה

הערכה היא הדרך לבדוק את השגת המטרות של התוכנית; מטרות קוגניטיביות, מטרות יישום הלכתי בחיי היום יום, ומטרות הקשורות ליחס להלכה.

לשם כך פיתחנו דרכי הערכה שונים:

1. מבחנים הכוללים שאלות הבדקות ידע והבנה הלכתית לפי ההישגים בהלכה, יישום ביצוע ההלכה בחיי התלמיד, ופרטים המעריכים את יחס התלמיד לביצוע ההלכה
2. הערכה חלופית להפנמה וחיבור
3. מבחנים יישומיים כמו מבחן המעריך את ביצוע נטילת ידיים כהלכה. 4. מבדקי ידע על ברכות וקטעי תפילה בעל פה.

סדיריות ההערכה

1. מבחן פותח תחילת שנה וסוף שנה - כדי להבין מהי נקודת המוצא של כל תלמיד, פיתחנו מבחן פותח לתחילת השנה, כך נוכל להעריך בסופה את השינוי. המבחן גם יכוון את המורה ליעדים חשובים במהלך הלמידה.

2. מבדקים לאחר כל נושא- במהלך כל חודש למידה לצד תכני הלימוד מתבטאים גם דרכי הערכה לפי הנדרש.
ראו טבלה מפורטת של דרכי הערכה בשנה זו.

יהי רצון שפיתוח תכנית זו תוסיף ביראת השמים ותקרב את ביאת המשיח!

אגף לימודי קודש ברשת אוהלי יוסף יצחק
שנת ה'תשפ"ה